

УДК 338.48:640.41

DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2020-2.26>**Мендела І.Я.**

кандидат економічних наук,
доцент кафедри готельно-ресторанної
та курортної справи факультету туризму,
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

Жумбей М.М.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов та країнознавства факультету туризму,
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

Румянцева І.Б.

асистент кафедри готельно-ресторанної
та курортної справи факультету туризму,
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Розвиток готельного бізнесу неможливий без інноваційної діяльності, тому сучасний характер діяльності готельного бізнесу передбачає прогресивні процеси і зміни. Ступінь підприємливості визначає напрям та перспективи його розвитку, а готельний ринок пропонує на ринку масу інновацій, і в цьому контексті виникає питання щодо мотиваційного механізму креативних чи корисливих аспектів. В умовах конкурентного ринку готельний бізнес характеризується інтенсифікацією інноваційного процесу, а тому розроблення та застосування нових технологій дасть змогу ефективніше використовувати ресурси, підвищити ефективність роботи готельного підприємства, створювати нові чи займати наявні ринкові сегменти, підвищити рівень конкурентоспроможності тощо. Для запровадження готельним підприємством інноваційної діяльності необхідно вдосконалювати принципи процесу стратегічного планування інноваційної стратегії, так як інноваційні стратегії готельних підприємств сприятимуть розвитку інноваційного потенціалу підприємства готельного бізнесу. Впровадження інновацій сприятиме розвитку інноваційної діяльності готельного бізнесу, що, своєю чергою, підніматиме конкурентоспроможність як закладу в цілому, так і готельних послуг зокрема. Справжня необхідність використання інноваційних стратегій у діяльності готельного підприємства диктується сучасними вимогами. Вказана стратегія поєднуватиме в собі інноваційні технології надання готельних послуг, маркетингові інструменти комунікації із цільовою аудиторією, просування бренду готелю, систему управління готелем тощо. Кожна інноваційна стратегія повинна відповідати загальній стратегії розвитку готелю і передбачати готовність ринку до прийняття нововведень.

Ключові слова: інновація, інноваційний процес, конкурентоспроможність, інноваційна стратегія, інноваційний потенціал, нововведення.

ИННОВАЦИОННЫЕ СТРАТЕГИИ ГОСТИНИЧНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Мендела И.Я., Жумбей М.М., Румянцева И.Б.

Развитие гостиничного бизнеса невозможно без инновационной деятельности, поэтому современный характер деятельности гостиничного бизнеса предполагает прогрессивные процессы и изменения. Степень предприимчивости определяет направление и перспективы его развития, а гостиничный рынок предлагает на рынке массу инноваций, и в этом контексте возникает вопрос о мотивационном механизме креативных или корыстных аспектов. В условиях конкурентного рынка гостиничный бизнес характеризуется интенсификацией инновационного процесса, поэтому разработка и применение новых технологий позволит эффективнее использовать ресурсы, повысит эффективность работы гостиничного предприятия, создавать новые или занимать имеющиеся рыночные сегменты, повысит уровень конкурентоспособности и тому подобное. Для введения гостиничным предприятием инновационной деятельности необходимо совершенствовать принципы процесса стратегического планирования инновационной стратегии, так как инновационные стратегии гостиничных предприятий будут способствовать развитию инновационного потенциала предприятия гостиничного бизнеса. Внедрение инноваций будет способствовать развитию инновационной деятельности гостиничного бизнеса, что, в свою очередь, будет поднимать конкурентоспособность как учреждения в целом, так и услуг в частности. Необходимость использования инновационных стратегий в деятельности гостиничного предприятия

диктується сучасними вимогами. Вказана стратегія буде поєднувати в собі інноваційні технології надання готельних послуг, маркетингові інструменти комунікації з цільовою аудиторією, просування бренду готелю, систему управління готелем і тому подібне. Кожна інноваційна стратегія повинна відповідати загальній стратегії розвитку підприємства і передбачувати готовність ринку до прийняття нововведень.

Ключові слова: інновація, інноваційний процес, конкурентоспроможність, інноваційна стратегія, інноваційний потенціал, нововведення.

INNOVATIVE STRATEGIES OF HOTEL ENTERPRISES

Mendela Iryna, Zhumbei Marianna, Rumiantseva Iryna

Hotel business development is not possible without innovation. The modern nature of the activity of hotel business involves progressive processes and changes. The degree of entrepreneurship determines the direction and prospects of its development. The hotel market offers a lot of innovations and, accordingly, in this context the question concerning the motivational mechanism of creative or self-serving aspects arises. In the context of the competitive market the hotel business is characterized by an intensification of the innovation process. The development and application of new technologies enables a more efficient usage of resources, increases the effectiveness of the hotel enterprise work, allows to create new or occupy existing market segments, increases the level of competitiveness, etc. In order to introduce innovations into the hotel business, it is essential to improve the principles of the strategic planning process of the innovative strategy. The main types of innovative strategies in the hotel business are: to take into account all modern needs of consumers of hotel services; to create favorable conditions for attracting investments for the construction of new or the renovation of old hotels; to increase the attractiveness and accessibility of hotel services; to provide competitive advantages to the hotel business, etc. Innovative strategies of hotel enterprises will contribute to the development of the innovative potential of the hotel business enterprise; will be the factor in the emergence of the international hotel operators in the Ukrainian market as well as the instrument for survival and promotion of the hotel business. The introduction of innovations will predict the innovative activity of the hotel business, which, in its turn, will increase the competitiveness of the institution in general and the hotel services in particular. The real need to use innovative strategies in the hotel business is dictated by modern requirements. The indicated strategies will combine innovative technologies for providing hotel services, marketing tools of communication with the target audience, promotion of the hotel brand as well as the hotel management system, etc. Each innovative strategy must be consistent with the general hotel development strategy and anticipate the readiness of the market to accept innovations. The innovative approach of the hotel enterprise is reduced not only to the usage of innovations in its activity, but to the application of a set of innovative strategies.

Keywords: innovation, innovation process, competitiveness, innovative strategy, innovative potential, improvement.

Постановка проблеми. Досягнення конкурентних переваг на ринку готельного бізнесу на основі створення унікальної послуги повинні забезпечуватися інноваційними способами. Інноваційність у підприємницькій діяльності набуває дедалі більших масштабів. Інноваційна орієнтація підприємства проявляється у здатності продукувати оригінальні послуги на ринку, пов'язані з інноваційною діяльністю.

Інновації стають тотальними за ступенем впливу і поширення в процесі здійснення підприємницької діяльності. Інноваційний процес є всеохоплюючим, і для технологічного інноваційного розвитку готельного бізнесу необхідно вибирати стратегію чи їх набір, щоб удало представляти на ринку «надмірність інновацій». Завжди вдало підібрана інноваційна стратегія сприятиме розвитку потенціалу підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням інноваційних стратегій займалися багато українських учених. О.І. Ковтуном [3] запропоновано парадигму стратегії сучасного підприємства та її інноваційний складник. Ю.І. Ключ та О.П. Пархоменко [2] розглядали стратегії інноваційного розвитку підприємства. Л.С. Довгань, Ю.В. Каракай, Л.П. Артеменко [1] навели класифікацію базових і конкурентних стратегій. С.М. Журавльова [4] проаналізувала стратегії інноваційної діяльності готельного господарства, проте сьогодні вони є дещо загальними.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз інноваційних стратегій на підприємствах готель-

ного бізнесу, використання яких дасть змогу бути конкурентоспроможним на ринку. При цьому найбільш ефективною інноваційною політикою готельного підприємства буде за одночасного впровадження різних типів інноваційних стратегій.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній економіці інноваційність є її провідним атрибутом. Конкурентні переваги на ринку готельного бізнесу на основі створення нового продукту повинні впроваджуватися інноваційними способами. Сьогодні успіх готельного бізнесу багато в чому залежить від використання інноваційних технологій у сфері готельних послуг. Саме інноваційна орієнтація підприємства є головною умовою підвищення конкурентоспроможності та сприяє вдосконаленню якості обслуговування.

Вибір стратегії бізнесу здійснює керівництво підприємства на основі аналізу ключових чинників, що характеризують його стан і стан портфеля продукції [4]. У сучасних умовах дедалі частіше постає питання вибору стратегії інноваційного розвитку підприємства готельного бізнесу. Інноваційна стратегія є одним із засобів досягнення цілей організації і характеризується новизною, передусім для організації, а часто й для галузі, ринку, споживачів [2, с. 54]. Безперечно, що для успішного розвитку необхідно сформулювати стратегію інноваційного розвитку підприємства готельного бізнесу. Інноваційна стратегія має орієнтуватися на передбачення глобальних змін в економічній ситуації на підприємстві та навколо нього, а також стосуватися

прийняття рішень, спрямованих на зміцнення ринкових позицій і стабільний розвиток підприємства за рахунок інновацій [3, с. 46–47].

Розглянемо види таких інноваційних стратегій у готельному бізнесі:

– аутсорсинг-стратегія (готельне підприємство окремі бізнес-процеси та функції управління передає іншим компаніям);

– бечмаркінг-стратегія (готельним підприємством досліджується практика прямих конкурентів та представників з інших сфер і в процесі аналізу конкурентоспроможності дасть змогу виявити найбільш удачу продукцію для готелю);

– the blue way-стратегія (готельне підприємство активно опановує екологічні та енергоефективні технології);

– стратегія «тільки для жінок» (готель приймає всіх, але, наприклад, окремий поверх чи SPA-салон – це територія, відвідування якої дозволено лише жінкам);

– бренд-стратегія (зусилля адміністрації готелю спрямовуються на створення життєздатної і надійної стратегії, яка допоможе розвиватися, розширюватися і бути успішним на ринку);

– бізнес-стратегія (денні готелі пропонують бізнес-туристам номери на декілька годин);

– прекаріат-стратегія (готелем упроваджуються вкрай сумнівні інновації на ринку готельних послуг, проте не виключено, що в майбутньому вони стануть успішними);

– ритейл-стратегія (вміння персоналу готелю продати споживачу готельних послуг якомога більше додаткових послуг);

– different-стратегія (готель надає послуги, які принципово відрізняються від послуг конкурентів);

– конкурентна стратегія (дасть змогу керівництву готелю успішно досягати поставлених цілей порівняно з конкурентами);

– innovation-стратегія (наприклад, відомі капсульні готелі чи Bubble hotel тощо);

– семплінг-стратегія (безкоштовна роздача продукту готельного підприємства для забезпечення зворотного зв'язку);

– реінжиніринг-стратегія (дасть змогу змінювати діяльність чи дії готелю задля досягнення змін);

– диверсифікована стратегія (готель розширяє свою діяльність у нові сфери бізнесу).

У подальшому від вибраної інноваційної стратегії залежать стратегія ціноутворення та успіх готелю.

Сьогодні готельний бізнес невинно розвивається. Лідерами є міста Київ, Одеса, Львів та курорт Буко-

вель. Упровадження в діяльність інноваційних стратегій дасть змогу готельним підприємствам вийти на новий якісний рівень розвитку.

Указані інноваційні стратегії в готельному бізнесі будуть:

– урахувати всі сучасні потреби споживачів готельних послуг;

– створювати сприятливі умови щодо залучення інвестицій для будівництва нових чи реконструкції старих готелів;

– чинником появи міжнародних готельних операторів на ринку України;

– підвищувати привабливість та доступність готельних послуг;

– забезпечувати конкурентні переваги готельному підприємству;

– інструментом виживання та просування готельного бізнесу тощо.

Для успішного та стабільного розвитку готельного підприємства необхідно впроваджувати інновації в діяльність. Стратегія конкуренції компанії містить у собі підходи до бізнесу й ініціативи для залучення клієнтів, ведення конкурентної боротьби та зміцнення своєї позиції на ринку [1, с. 279]. Стратегії інновацій містять конкурентні переваги за правильного їх використання та в поєднанні із загальною стратегією підприємства. Нині в Україні підприємства готельного бізнесу, що надають конкурентоспроможні послуги, постійно вдосконалюють підходи до ведення бізнесу та розробляють інноваційні стратегії. Успішна інноваційна стратегія призведе до успіху підприємства готельного бізнесу й отримання ним очікуваного розміру прибутку.

Висновки з проведеного дослідження. Розвиток ринку готельних послуг вимагає наявності у готельного підприємства інноваційного складника. Найбільш ефективною інноваційною політикою буде в разі одночасного використання декількох інноваційних стратегій у діяльності. Їх наявність забезпечить підприємство конкурентними перевагами, а також потреби споживачів готельних послуг. Для нових проєктів необхідно застосовувати нові, досконаліші стратегії, які сприятимуть залученню якомога більшої кількості споживачів, максимальній кількості продажів, формуванню позитивного іміджу готельного підприємства. Якщо в минулому було достатньо технологічних інновацій, то тепер потрібно застосовувати принципи процесу стратегічного планування інноваційної стратегії. Кожна інноваційна стратегія повинна відповідати загальній стратегії готельного підприємства.

Список використаних джерел:

1. Довгань Л.С., Каракай Ю.В., Артеменко Л.П. Стратегічне управління : навчальний посібник ; 2-е вид. Київ : Центр навч. л-ри, 2011. 440 с.
2. Ключ Ю.І., Пархоменко О.П. Аналіз вибору стратегії інноваційного розвитку підприємства. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2014. № 1(208). С. 54–58.
3. Ковтун О.І. Інноваційні стратегії підприємств: теоретико-методологічні засади. *Економіка України*. 2013. № 4(617). С. 44–56.
4. Журавльова С.М. Стратегія інноваційної діяльності на підприємствах готельного господарства. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2012_2_15 (дата звернення: 02.04.2020).

References:

1. Dovgan` L.Ye., Karakaj Yu.V., Artemenko L.P. (2011) *Stratehichne upravlinnia [Strategic management]*. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury. (in Ukrainian)

2. Klius Yu.I., Parkhomenko O.P. (2014) Analiz vyboru stratehii innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva [Analysis of choice of strategy of innovative development of the enterprise]. *Visnyk Skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu imeni Volodymyra Dalia*, no. 1(208), pp. 54–58.

3. Kovtun O.I. (2013) Innovatsiini stratehii pidpriemstv: teoretyko-metodolohichni zasady [Enterprise innovation strategies: theoretical and methodological foundations]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 4(617), pp. 44–56.

4. Zhuravljova S.M. Stratehiia innovatsiinoi diialnosti na pidpriemstvakh hotelnoho hospodarstva [Innovation strategy at the hotel enterprises]. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2012_2_15 (accessed 02 March 2020).

E-mail: mendela__i@ukr.net

E-mail: marja-iva@ukr.net

E-mail: rumjantseva@ukr.net